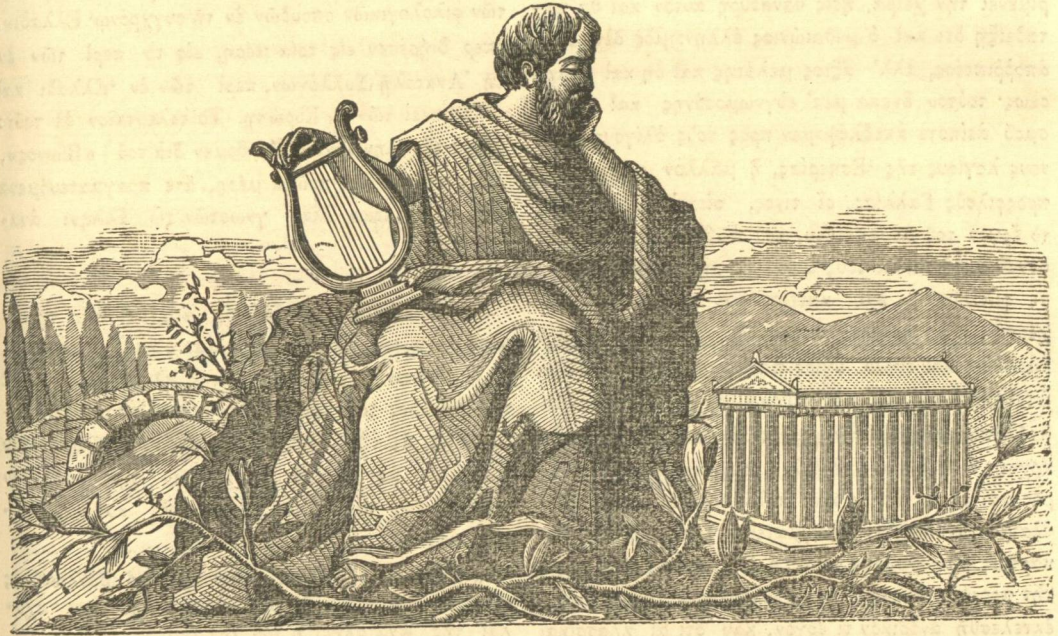

ΒΙΩΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ ΤΗ. 15. ΙΟΥΛΙΟΥ 1878

ΦΥΛ. 10.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ.

Ὁ ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν φιλελληνικὸς Σύλλογος, περὶ οὗ ἐν προλαβόντι φύλλῳ τοῦ «Βίωνος» ἐγράφησάν τινα, δημοσιεύων ὡς γνωστὸν κατ' ἔτος Ἐπετηρίδα τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ, ἐν ἣ πολλὰς καὶ σπουδαίας διτριβὰς ἐλάχιστε ἀποταμιεύει, εἷς τε τὴν ἀρχαίαν, μεσαιώνιον καὶ νεωτέραν ἑλληνικὴν φιλολογίαν πολυτίμως συμβαλλούσας, ἐξέδωκεν ἤδη ἐσχάτως τὴν ἐνδεκάτην αὐτοῦ ἐπετηρίδα, ἐκ 450 καὶ πλέον σε-

λίδων συγκειμένην. Διατρέξαντες ἕως αὐτὴν, μετὰ λύπης παρατηρήσαμεν ὅτι αἱ ἐν αὐτῇ μελέται περιορίσθησαν ἐφέτος ἐν στενωτέρῳ κύκλῳ· οὕτως ὥστε ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ δεκατριῶν πραγματειῶν αἱ πλείους, ἵνα μὴ εἶπω ἅπασιν, περιστρέφονται περὶ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν φιλολογίαν, ἐνῶ προλαβόντων ἐτῶν ἐπετηρίδες περιέχουσι τὸ πλεῖστον διατριβὰς τὴν βυζαντιακὴν καὶ νεωτέραν ἡμῶν φιλολογίαν θέμα ἐχούσας. Γράφοντες δὲ ταῦτα, μὴ τις νομίσῃ ὅτι θέλομεν νὰ μεμφθῶμεν σεβαστοῦς ἀνδρᾶς ὡς καταγινομένους περὶ τὴν ἀρχαίαν φιλολογίαν ἅπασι· θέλομεν ἀπλῶς νὰ παρατηρήσωμεν αὐτοῖς

δει θά ἔπραττον ἔργον ἀριστον καὶ φιλελληνικώτατον, ἐὰν ἀφίερουν τὸν ἥμισυν τοῦλάχιστον χώρον τῆς Ἐπετηρίδος εἰς πραγματείας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἥτις, ὑπὸ πυκνῆς ἀγλῦος πέπλον καλυπτομένη, περιμένει τὴν χεῖρα, ἥτις θανάτωρ αὐτὸν καὶ θά καταδείξει ὅτι καὶ ὁ μεσαιώνιος ἑλληνισμὸς δὲν εἶναι ἀπορρήπιτος, ἀλλ' ἀξίος μελέτης καὶ δὴ καὶ μιμήσεως· τοῦτου ἕνεκα μετ' εὐγνωμοσύνης καὶ σεβασμοῦ ἀείποτε ἀπεβλέψαμεν πρὸς τοὺς ὀλίγους ἐκείνους λογίους τῆς Ἑσπερίας, ἢ μᾶλλον μόνον τῆς προσφιλοῦς Γαλλίας, οἱ τινες, οἰοεὶ συνεχίζοντες τὸ ἔργον τοῦ Δουκαγγίου, τοῦ Λαββέου, τοῦ Βοασονάδου, ἀφίνουσι τοὺς εὐθαλεῖς κήπους τῆς ἀρχαίας φιλολογίας καὶ κατέρχονται νάρδουσάσι γῆν χέρσον, πρὸς ἣν μετὰ προκαταλήψεως, ὡς ἐποχὴν ἀμαθείας καὶ οὐδὲν ὑγιᾶς παραγαγούσαν, οἱ ἄλλοι ἀποβλέπουσιν· καὶ μετ' εὐγνωμοσύνης ἀείποτε ἀποβλέπομεν πρὸς τὴν χορείαν ἐκείνην, ἥς προεξάρχει ὁ Μίλλερ, ὁ Ζιδελ, ὁ Λεγράνδιος, ὁ Βάγνερρος καὶ εἴ τις ἄλλος καὶ πολυτίμητα ἔργα καὶ τὴν ἐλάχιστην αὐτῶν πραγματεῖαν θεωροῦμεν ἀπὸ καρδίας δ' εὐχόμεθα ὅπως ὁ Σύλλογος κλίνει πρὸς τὴν πορείαν αὐτῶν, ἵνα τῇ συνεργασίᾳ τῶν πολλῶν ἐκτελεσθῇ ἀνδρικόν τι ἔργον, καθ' ὅτι αἱ κλασσικαὶ σπουδαὶ ἀρκούντως ἐκαλλιεργήθησαν ἐν δλη τῇ Ἑσπερίᾳ καὶ ἠνθησαν, καὶ καρποὺς παρήγαγον, μόνον δὲ ἢ βυζαντινὴ καὶ ἢ μετ' αὐτὴν ἐποχὴ περιμένει ἔτι τὰς χεῖρας, αἱ τινες θάρδουσάσι τὴν χέρσον αὐτῆς γῆν, ἐξ ἧς θανάθωσι ἄνθη εὐώδη, ἔστω καὶ μὴ ρόδα. Τοῦτου ἕνεκα ἐλυπήθημεν ἰδόντες τὴν τελευταίαν τοῦ Συλλόγου Ἐπετηρίδα πᾶν ἄλλο ἢ πραγματείας περὶ τὴν ζοφερὰν ταύτην ἐποχὴν τοῦ ἑλληνισμοῦ περιστρεφομένης περιέχουσαν, ὡς ἄλλοτε ἐν ἄλλαις Ἐπετηρίσι τοῦτο ἐγένετο· ἐλυπήθημεν ὅπως μὴ ἰδόντες τὸ ὄνομα τοῦ γηραιοῦ Μίλλερ, τοῦ ἀκαμάτου Ζιδελ, τοῦ φιλοπόνου Λεγρανθίου παρὰ τὸ ὄνομα τοῦ Ἐϊχθάλ, τοῦ Σασσάν, τοῦ Ρυέλλ, τοῦ Ἐγγέρου, ὅφ' ὧν κοσμεῖται ἡ Ἐπετηρίς, καὶ παρὰ τὸ τοῦ Σαιντιλαίριου(α), ὅστις μόνος σχεδὸν ἐφέτος

προσῆνεγκεν ὕλην τὴν ἡμετέραν νεωτέραν φιλολογίαν ἀφορώσαν, δημοσιεύσας γαλλικᾶς τινὰς ἐπιστολάς τοῦ Κοραῆ πρὸς τὸν Prenost de Genève καὶ σπουδαῖον ἄρθρον: «περὶ τῶν ἑλληνικῶν Συλλόγων καὶ τῆς προόδου τῶν φιλολογικῶν σπουδῶν ἐν τῇ συγχρόνῳ Ἑλλάδι», ὅπερ διήρσεν εἰς τρία μέρη, εἰς τὸ περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Συλλόγων, περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ τέλος περὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ. Τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο μέρος ἐξελληνίσαντες ἐκδίδομεν διὰ τοῦ «Βίωνος», ἀφίνοντες τὰ δύο πρῶτα μέρη, ἅτε πραγματευόμενα περὶ πραγμάτων λίαν γνωστῶν τῷ ἑλληνι ἀναγνώστῃ.

Ὁ μαρκήσιος Σαιντιλαίριος ἄρχεται τῆς πραγματείας αὐτοῦ διὰ προομιῶν λίαν φιλελληνικώτατον, ἐν ᾧ δίδωσιν ἡμῖν ἐνδιαφερούσας πληροφορίες περὶ τῆς ἰδρύσεως τῶν πρώτων Συλλόγων κατὰ τὰς πληροφορίες, ἃς ἐξαίτησας ἔλαβε παρὰ τοῦ ἡμετέρου Χασιώτου καὶ ἐξ οὗ ἀποσπῶμεν τὴν ἐπομένῃν παράγραφον, τὸ ἀρωμα ἑλληνικῆς καρδίας ἀποπνέουσαν :

« Κατὰ τοὺς ζοφεροὺς χρόνους τῆς δουλωσύνης τὰ μόνυ ἄστυλα τῶν Μουσῶν ἦσαν αἱ μεγάλαι σχολαὶ τῆς Ἀνατολῆς, ἢ τοῦ Βυζαντίου, τῆς Σμύρνης, τῶν Κυθωνίων, τῶν Ἰωαννίνων, τῆς Κύπρου καὶ ἰδίως ἢ Πατριαρχικῆ σχολῆς, ὡς καὶ ἑτεραί τινες ἤττονος ἐνδιαφέροντος, ἐξ ὧν ἐξῆλθον οἱ πλείστοι

πόνησε πολλὰς σπουδαίας πραγματείας, ἃς καὶ μεταφράσαντες ἐποίησαμεν γνωστὰς τοῖς ἡμετέροις δημογενέσιν· καὶ ἐξ αὐτῶν δὲ μόνον τῶν ἐπιγραφῶν τῶν πραγματειῶν τούτων θύναται τις νὰ ἐννοήσῃ τὴν σπουδαιότητα αὐτῶν· ἀναφέρομεν π. χ. τὴν περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ τύπου, τὴν περὶ μεταφράσεων καὶ μιμήσεων ἐν τῇ νεοελληνικῇ, τὴν περὶ τοῦ Γεωργίου Βυθδαμίον καὶ ἄλλας ἃς μεταφράσαντες ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ Ὀμήρω, Σμύρῃ καὶ Ἰωνίᾳ. Ὁ κ. Σαιντιλαίριος ἐνημοσίευσεν πρὸς τοῦτο ἐν τῇ Θ'. ἔπει τῆς Ἐπετηρίδος σπουδαίαν ἐπιθεώρησιν τῆς ἐν τε τῇ ἐλευθέρᾳ καὶ τῇ δούλῃ Ἑλλάδι φιλολογικῆς κινήσεως, ὅπερ ὑπεσχέθη ὅτι θά ποιῆ καθ' ἕκαστον ἔτος, ἀλλὰ δυστυχῶς, ἀγνωστον διατί, δὲν ἐξετέλεσε πέρυσι καὶ ἐφέτος, ἐν τῷ δεκάτῳ καὶ ἐνδεκάτῳ δήλον ὅτι ἔπει τῆς Ἐπετηρίδος τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ ταύτην.

α) Ὁ μαρκήσιος Σαιντιλαίριος ἀείποτε ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας νεωτέρας φιλολογίας ἐργαζόμενος, ἐξε-

τῶν λογίων καὶ σοφῶν Ἑλλήνων, οἵτινες, ἀφ' οὗ συμπλήρουν τὰς σπουδὰς αὐτῶν ἐν ταῖς μεγαλοπόλει τῆς Δύσεως, συνεισένεγκον εἴτα διὰ τῶν ἔργων καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ τῶν εἰς τὴν ἀναζωπύρῃσιν τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος καὶ τὴν διάχυσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ἡ Ἑλλάς κατὰ τοὺς δεινοὺς τοῦτους χρόνους, φυλάξασα ἀείποτε ἀκέραιον καὶ ἀμόλυτον τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὸν ἔρωτα πρὸς τὰ γράμματα, εἶχεν ἰδρύσει σχολεῖα ἢ ἐν ταῖς μοναῖς, ἢ ἐν τοῖς ἀσύλοις ὅπου κατέφευγον, ἢ ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν ἰσχυρῶν προσώπων καὶ διὰ τῶν φροντίδων πολλῶν διακεκριμένων κληρικῶν. Μετὰ τὴν ἐθνεργεσίαν δ', ὅπταν αἱ Ἀθήναι ἐγένοντο αὐτῆς ἢ πρωτεύουσα τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους, τὰ σχολεῖα ἤρξαντο νὰ διοργανίζονται πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος· ἀναμιμνήσκονται δὲ τις ὅτι ἢ πρώτη ἐν Ἐπιδαύρῳ Συνέλευσις εἶχε ψήφισαι ἐν τῷ μέσῳ τῆς εἰς ἐρείπια μεταβεβλημένης χώρας τὸ ἐλεύθερον καὶ τὸ δωρεᾶν τῆς δημοσίας παιδείσεως καὶ ἀποφασίσαι σὺνάμα τὴν ἰδρύσιν πολλῶν σχολείων. Καὶ τὰ μὲν δημοτικὰ διοργανίσθησαν κατ' ἀρχὰς κατὰ τὸν τύπον καὶ τοὺς κανόνας τῶν γαλλικῶν, τὰ δὲ τῆς μέσης καὶ ἀνωτέρας παιδείσεως κατὰ τὰ τῆς Γερμανίας. Ἐν ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ πάσης παιδείσεως σχολαὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν μετ' ἐξαιρετικῆς ταχύτητος· ἢ παιδεία ἐγενικεύθη, καὶ ἢ γενναιοδωρία πάντων τῶν πλουσιῶν Ἑλλήνων, τῶν εἴτε ἐκ τῆς ἐλευθέρως εἴτε τῆς δούλης Ἑλλάδος καταγομένων, καὶ οἱ τινὲς εἰσι πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης διασκορπισμένοι, ἐπρόκεισαν παρατὰ τὰς Ἀθήνας μὲ καθιδρύματα τῆς δημοσίας ἐκπαιδείσεως.»

Ἐκ τοῦ προομιῶν τούτου μεταβαίνει εἴτα ὁ φιλέλλην Γαλάτης μετὰ τὴν ἐξιστόρησιν τῆς ἰδρύσεως τῶν πρώτων Συλλόγων εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἀνατολῇ τοιοῦτους, περὶ ὧν ποιεῖται σύντομον μὲν ἀλλ' ἀκριβῆ λόγον, ἀναφέρων τὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον, τὸν Ἡπειρωτικόν, τὸν Θρακικόν καὶ ἄλλους τινὰς, ἐν οἷς καὶ τὸν ἐνταῦθα Φιλεκπαιδευτικὸν Ὀμηρον», ἀκολούθως μεταβαίνει εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἑλλάδι ἰδρυμένους Συλλόγους καὶ Ἐταιρίας, ὧν ἐκτίθησιν τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ἱστορίαν ἐν μέρει αὐτῶν καὶ εἴτα τέλος ποιεῖται τὸν λόγον περὶ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἑλληνικῶν Συλλόγων ἢ μᾶλλον περὶ τῶν ἑλληνικῶν ἐπ' αὐτῆς Σχολῶν, ὃ καὶ ἐξελληνίσαντες παρατιθέμεθα ὡςδε:

Ῥουμανία.— Κατὰ τὰς πληροφορίες ἃς ἔχομεν παρὰ τοῦ Κ. Κλέωνος Ραγκαβῆ, γενικοῦ προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Βουκουρεστίῳ ἢ ἡγεμονία αὐτὴ ἀριθμεῖ πλείστα ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτικὰ καθιδρύματα.

Ἀναφέρομεν ἐν Βραίλα τὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον, ἔχοντα ὡραίαν βιβλιοθήκην καὶ ἀναγνώστηριον καὶ ὅστις διατηρεῖ παρθεναγωγεῖον, ἐν ᾧ φοιτῶσι διακόσαιο περίπου κόραι· τὴν ἑταιρίαν Ἑομῆν, διατηροῦντα ἐπίσης σχολεῖον διὰ τοὺς ἀπόρους παῖδας, καὶ τὴν Φιλόπτωχον Ἐταιρίαν διατηροῦσαν νοσοκομεῖον ἐκ τεσσαράκοντα κλινῶν. Καὶ ἑλληνικὴ δὲ τις ἐφημερίς αὐτοῖσι ἐκδίδεται, ὁ Ἑρμῆς. Ἐν Βερλάδῃ δ' ὁμοίως ἰδρύται Φιλολογικὸς Σύλλογος, ἔχων ἀναγνώστηριον καὶ διατηρῶν σχολήν, ἐν ᾗ φοιτῶσι πενήκοντα περίπου μαθηταὶ· καὶ αἱ ἑλληνικαὶ δὲ κοινότητες Βουκουρεστίου, Ὀλτενίτσας, Καλαφατίου καὶ Βουζέου διατηροῦσι σχολεῖα τριάκοντα ἕως ἐξήκοντα μαθητὰς ἀριθμοῦντα.

Ἐν Γαλαζίῳ δ' ὑπάρχουσι δύο ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, ἐν οἷς φοιτῶσι διακόσιοι περίπου μαθηταί. Αὐτοῖσι δ' ἐκδίδεται καὶ ἐνδιαφερούσά τις ἑλληνικὴ ἐφημερίς, οἱ Σύλλογοι, οἱ τινες δίδουσιν ἐκάστοτε ἐνδιαφερούσας εἰδήσεις περὶ τῆς φιλολογικῆς καὶ παιδαγωγικῆς κινήσεως ἐν Ῥουμανίᾳ.

Καὶ τὸ Ἰούργεβον ἐπίσης καὶ τὸ Πλοέστιον ἔχουσι σχολὰς ἀφένων καὶ παρθένων ὑπὸ ἑκατοντάδων περίπου παιδῶν φοιτωμένας.

Ἀυστροουγγαρία.— Ὁ κ. Μάρκος Δραγοῦμης, γραμματεὺς τῆς ἑλληνικῆς πρεσβείας, ἀπηύθυνεν ἡμῖν ἐπὶ τῇ ἡμετέρᾳ αἰτήσει πληροφορίας τινὰς περὶ τῶν φιλολογικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἑταιριῶν, τῶν ἐν τῇ Αὐστροουγγαρίᾳ ὑπαρχουσῶν. Δυστυχῶς ὁμῶς οἱ Σύλλογοι οὗτοί εἰν ὀλίγοι. Ἡ Βιέννα, ἢ Τεργέστη καὶ ἢ Κρονστάδῃ (ἐν Τραουθβανίᾳ) ἔχουσιν ἑλληνικὰ σχολεῖα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον πλουσίως πεπρωκισμένα ὑπὸ δωρεῶν ἢ κληροδοτημάτων, ἅπερ ὁμῶς, ἐξαιρουμένης τῆς Τεργέστης, δὲν ἀριθμοῦσιν ἢ μικρὸν μόνον ἀριθμὸν μαθητῶν. Ἡ τελευταία δ' αὕτη πόλις καὶ ἢ Βιέννα ἔ-

χουσιν ώραίας ἐκκλησίας καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ώραίας σχολάς.

Ἀγγλία.—Ἐξήγησαμεν παρὰ τοῦ κ. Δ. Βικέλα, ὅστις ἐξῆσε πολλὰ ἔτη ἐν Λονδίῳ πληροφορίας περὶ τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπαρξάντων ἐπιστημονικῶν καὶ φιλολογικῶν καθιδρυμάτων, τῶν τὴν Ἑλλάδα ἀφορώντων, περὶ ὧν ἐπεμψεν ἡμῖν οὗτος δύο ἐπιστολάς, ἐξ ὧν παρατιθέμεθα τὰ ἐπόμενα χωρία :

«Κατὰ τοὺς χρόνους τοὺς ὑπὲρ ἀνεξήρησις ἡμῶν ἀγῶνος καὶ μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάρρησιν τοῦ βασιλέως Ὁθωνος, ὡς καὶ διαρκούσης τῆς τελευταίας κρητικῆς ἐπαναστάσεως, φιλελληνικαὶ ἐπιτροπαὶ συνεστήθησαν καὶ ἐνήργησαν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀλλ' αἱ τε ἐνέργειαι καὶ ἡ ὑπαρξίς αὐτῶν ἔπαυσαν ἐμοῦ μετὰ τῶν συμβαμάτων τῶν προκαλεσάντων αὐτάς.

«Ὀἱ ἐν Ἀγγλίᾳ διαμένοντες Ἕλληνες, ἀρκετοὶ ἄλλως ὄντες, καταγιγνώμενοι ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὰς ἐμπορικὰς αὐτῶν ὑποθέσεις, δὲν ἔχουσι σχεδὸν καιρὸν νὰ ἐνασχολῶνται εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς ώραίας τέχνας· ἐν τούτοις ἀπὸ τοῦ 1870 ὑπάρχει ἐν Λονδίῳ ἑλληνικὴ τις σχολὴ ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου λογίου συναδέλφου κ. Βαλέττα διευθυνομένη. Δὲν ἐπέτυχον ὁμοίως νὰ ἱδρῦσιν ἐλληνικὸν τινα Σύλλογον, πρὸς τὸ ὁμιλεῖν ἰδίως, ὡς ὑπάρχει τοιοῦτός τις ἐν Μανχέστερῃ ἔνθα καὶ ἑλληνικὴ Ἰδρυτικὴ Σχολή. Τὰ φιλανθρωπικὰ ὁμοῦ καθιδρυμὰτά εἰσιν ἀρκετὰ πολυπληθῆ· οἱ ἐν Λονδίῳ Ἕλληνες διατηροῦσι φιλανθρωπικὸν ταμεῖον χρήσιμον πρὸς ἀφῶγῃ τῶν πτωχῶν Ἑλλήνων, ἰδίως ὅπως τοῖς παρέχη τὰ μέσα νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν. Εἶναι δ' ἀνωφελὲς νὰ προσθέσωμεν ὅτι καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις τῆς ἐθνικῆς ἀνάγκης, ἢ πρὸς ἐνίσχυσιν φιλολογικῶν ἢ ἐπιστημονικῶν ἔργων, οἱ ἐν Λονδίῳ διαμένοντες Ἕλληνες ἔμποροι διακρίνονται ἀείποτε ἐπὶ γενναιοδωρίας.

«Ἀλλὰ τὸ χαρακτηριστικὸν αἰετοῦ τὰς ἐλληνικὰς κοινότητας ἐν Ἀγγλίᾳ, ὡς καὶ πανταχοῦ ἀλλαχοῦ, ἦτον ὁ ζῆλος αὐτῶν πρὸς ἀνεργεῖν ἐκκλησίας.

«Ὅτε τὸ πρῶτον κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἑκατονταετηρίδα, τῷ 1818, εἰ Ἕλληνες ἦλθον νὰ ποκαταστηθῶσιν ἐν Λονδίῳ πρὸς ἐμπορείαν ἦσαν τρεῖς μό-

νον τὸν ἀριθμὸν· μόλις δὲ συνεποσούντο εἰς δέκα περὶ τοῦ 1836, ὅτε ἐτέλουν ἔτι τὰς ἱεροπραξίας αὐτῶν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ μέχρι τοῦ ἔτους 1849, ὅποτε ὑποκοδόμησαν τὴν ναὸν τοῦ London Wall, τὸν μάρτιον τοῦ 1850 ἐγκαινισθέντα. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1874 ἤρξαντο τῆς ἀνεργείας ἐτέρου τινός, θυζαντιακοῦ βυθιμοῦ, ἐν Bayswater, τῆς ἐν Λονδίῳ ἐλληνικῆς κοινότητος ἀριθμούσης ἦδη νῦν ὀκτακόσια περὶ τοῦ ἀτομα (8).

«Ἐν Λιβερπούλῃ ὁμοίως οἱ Ἕλληνες ἐτέλουν ἔτι τὰς ἱεροπραξίας αὐτῶν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1865, ὅποτε ἀνήγειραν ναὸν τινα, δι' ὃν ἐδαπάνησαν εἴκοσι χιλιάδας λίρας ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Λυκούργου ἐγκαινισθέντα· δὲν ἴδρυνται ὁμοίως αὐτόθι οὔτε σχολαί, οὔτε φιλανθρωπικὰ καθιδρυμὰτα, οὔτε σύλλογοι.

«Ἐν Μανχέστερῃ ἡ ἑλληνικὴ κοινότης ἀριθμεῖ ἦδη τριακόσια ἕξ περὶ τοῦ οἰκογενείας, τριακόσια σχεδὸν ἀτομα περιεχούσας· ἐν ἔτει δὲ 1861 ἤρξατο ἐπὶ τοῖς ἐξόδοις τῶν αὐτόθι διακρινόντων ἐμπόρων ἢ ἀνεργεῖς ἑλληνικῆς τινος ἐκκλησίας, ἣτις καὶ κατέδη αὐτοῖς πλέον τῶν 7000 λίρῶν διευθύνεται δὲ ὑπὸ ἐπιτροπῆς ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν ἐμπόρων ἐκλελεγμένης καὶ διατηρεῖται δι' ἐνικυσιῶν συνδρομῶν τὰς 1000 λίρας ὑπερβαίνουσῶν.

«Ἀπὸ ὀκτῶ δ' ἦδη ἑτῶν (1869) συνεστήθη αὐτόθι ἑλληνικὴ τις σχολή, ἐν ᾗ πλέον τῶν τεσσαράκοντα παιδῶν ἐκπαιδεύονται ἑλληνιστὶ καὶ ἀγγλιστὶ σῶμαμα· οἱ ἐν αὐτῷ δὲ καθηγηταί, ἐκτός τοῦ ἱερέως, εἰσὶν εἰς ἑλληνὶ διδάσκαλος καὶ μίξ ἑλληνίς παιδαγωγός καὶ δύο Ἀγγλοί.

«Πρὸς δεκάτο πέντε ἑτῶν (1872) συνεστήθη ἐν

β) Καὶ ὁμοίως ὁ ὁμογενὴς Δ. Ῥοδοκανάκις ἐν τῇ περὶ τῆς παρὰ τὴν ἐν Λονδίῳ Σύχειον πλατείαν ἑλληνικῆς ἐκκλησίας πραγματεία αὐτοῦ ἀναφέρει ὅτι τὸ πρῶτον ἐπὶ Καρόλου τοῦ Β', τῇ προσκλήσει τοῦ ἱατροῦ Κ. Ῥοδοκανάκιδος, τοῦ ἱερέως Δανιὴλ Βούλγαρη ἠγουμένου, ἦλθον Ἕλληνες καὶ κατοίκησαν ἐν Λονδίῳ καὶ οἱ αὐτοὶ ἱδρυσαν ἐν ἔτει 1677 τὸν πρῶτον ἐν Λονδίῳ ἑλληνικὸν ναόν. Πρηνθ. καὶ δ. σα λέγει ὁ προσφιλιθὲς Λεγράνδιος ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσει τοῦ πρὸς τὸν Κάρολον ποιήματος τοῦ Ῥοδοκανάκιδος. Σημ. Γ. Κ. Υ'.

Μανχέστερῃ καὶ Φιλολογικὸς τις Σύλλογος ὑπὸ τὸ ὄνομα ὁ λόγιος Ἐρμῆς, ὅστις ἀριθμεῖ ὀγδοήκοντα περὶ τοῦ μέλη καὶ οὗ τινος σκοπὸς ἐστὶν ἡ συγκέντρωσις καὶ ἡ κοινὴ ὠφέλεια τῶν μελῶν αὐτοῦ, ἐφ' ὃ καὶ ἀναγινώσκονται ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν πραγματεία περὶ φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἀντικειμένων, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ τὰ λόγια αὐτοῦ μέλη συνέρχονται καὶ συζητοῦσι θέματα γενικοῦ ἐνδιαφέροντος.

Γερμανία.—Δὲν εὐρηναί ποσῶς ἑλληνικαὶ ἢ φιλελληνικαὶ εἰταιρίαι ἐν Γερμανίᾳ. Ἐν Βερλίνῳ μόνον ὑπάρχει μικρὸς τις κύκλος τὸ ὄνομα Graecia φέρων, οὗ τινος ὁμοῦ ὁ χαρακτήρ ἐστὶν ὅλως ἰδιώτης, καθ' ὅτι ἀποτελεῖται ὑπὸ τινων καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τινων μελῶν τῆς Ἀκαδημίας, οἱ τινες εὐαρεστῶνται νὰ συναθροίζονται ἕκαστοτε ἐναλλάξ παρ' ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν, ὅπως ποιῶσιν ὁμοῦ τὴν ἀνάγνωσιν ἀρχαίου τινός ἑλληνος συγγραφέως.

Ἡ δημοσία μάλιστα διέλιθη τὸ Βερλίνου δὲν περιέχει ποσῶς συγγραμματα γεγραμμένα ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἑλληνικῇ.

Βελγικὴ καὶ Ὀλλάνδια.—Δὲν ὑπάρχουσιν οὐδαμῶς ἑλληνικοὶ Σύλλογοι ἐν Βελγικῇ καὶ Ὀλλάνδιᾳ· Ἐν τῇ τελευταίᾳ δὲ ταύτῃ ἐπικρατεῖ, ὡς μνησθέντες ἐξ ἐπιστολῆς, ἣν ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν, οὐδεὶς ἐνασχολεῖται περὶ τὴν νεοελληνικὴν, ἐξαιρέσει τινῶν μεμνηθέντων τὴν ἀρχαίαν φωνὴν, οἱ τινες ὁμοῦ εἰσι rari nantes in gurgite vasto· ἐν τούτοις οἱ φιλόλογοι ἤρξαντο νὰ ἐννοῶσιν ἦδη ὅτι ἡ νεοελληνικὴ ἐδύνατο νὰ ἦ αὐτοῖς τοσοῦτον ὠφέλιμος πρὸς σπουδῆν, ἐφ' ἔσον καὶ| διὰλεκτοῦ τις τῆς ἀρχαίας γλώσσης, ἢ ἰωνικῆς ἢ ἡ δωρικῆς, φερ' εἰπεῖν, ἐφ' ὃ καὶ κατὰ συνέπειαν θέλουσι νὰ μῦθωσι τινα ἐξ αὐτῆς. Εἶναι δ' ἡμετέρον καθήκον νὰ σημειώσωμεν ὡς δεῖγμα τῆς ἐξεργείας ταύτης ἐν χώρᾳ, ἐνθα ἤρξατο ἡ ἀναγέννησις τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν σπουδῶν, ἐν τῇ πατρίδι τοῦ Ἐράσμου, ἐκεῖ ὅπου ὁ Κοραῆς διέμεινε δύο περὶ τοῦ ἔτη, τὴν δημοσίευσιν ὀλλανδιστὶ γραμματικῆς τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ὑπὸ τοῦ διδάκτορος Δ. Βύργε, τοῦ τῶν λατινικῶν σπουδῶν πρυτάνεως ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ἀμερφοῦρτης

(γ). Μὴ λησμονώμεν δ' ὅτι ὑπάρχει ὀλλανδικὴ τις μετάφρασις, δημοσιευθεῖσα τῷ 1829, τῆς Ἱστορίας τῶν γραμμάτων παρὰ τοῖς νεωτέροις Ἕλλησι τοῦ Ρίζου Νεφουλοῦ.

Γαλλία.—Δὲν θέλομεν οὐδὲ δυναμεθα νὰ ποιήσωμεν λόγον περὶ τοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ Συλλόγου, οὗ τινος τὸν σκοπὸν καὶ τὰ ἔργα ἡ τῇ γλαφυρῇ γραφίδι τοῦ λογιῶ Ἐϊχθάλ ὀρειλομένη πραγματεία ἀρκουσαῖ εἰς νὰ καταδείξῃ (δ).

Ἄλλ' ὁ Σύλλογος οὗτος δὲν εἶναι ὁ μόνος ὁμοίων ἐν Γαλλίᾳ· ἡ Μασσαλία, ἡ ἀρχαία Φώκαια, ἔχει ὁμοίως ἑλληνικὸν Σύλλογον ὑπὸ τοῦ κ. Ζαφειροπούλου προεδρευόμενον καὶ ἐπιτροπὴν τινα ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου πατριώτου καὶ τοῦ μεγάλου σοφοῦ Κοραῆ.

Καὶ ὁ μὲν Σύλλογος εἶναι συνένωσις τις τῶν μελῶν τῆς ἐν Μασσαλίᾳ ἑλληνικῆς ἀποικίας, ἡ δὲ ἐπιτροπὴ κύκλος μάλλον συσταθείς τῷ 1870 ἐπὶ τῷ σκοπῷ ν' ἀνεργάσῃ μουςωλεῖον καὶ ἀνδριάντας τῷ Κοραῆ, ὃ καὶ ἐγένετο, καὶ νὰ μετεκδώσῃ τὰ ἔργα τοῦ μεγάλου σοφοῦ, ὅπερ καὶ ἐνεργεῖται τανῦν.

Ἐν τούτοις συχνὰ τὰς κυρικὰς συνέρχονται εἰς συνεδριάσεις ἐν αἷς ἀναγινώσκονται πραγματεία φιλολογικαὶ καὶ ἱστορικαὶ ὑπὸ ἑλλήνων καθηγητῶν· ἔστιν ὅτε δὲ καὶ ὑπὸ φιλελλήνων Γάλλων, καὶ ἐν αἷς παρευρίσκονται αἱ τῶν μελῶν οἰκογένεια· καὶ ἐνὶ ὅτε διάφοροι ξένοι.

Δὲν ἐμοιάζει λοιπὸν ὁ Σύλλογος οὗτος τοῖς ἐν τῇ Ἀνατολῇ τοιοῦτοις ὑπάρχουσιν. Ἀπὸ καιρὸν ὁμοῦ εἰς καιρὸν ἔρχεται εἰς σχέσεις μετὰ τῶν ἀλλαχοῦ ὑπαρχόντων, ὅταν πρόκηται ν' ἀναλάβωσι φιλολογικὸν τι ἔργον ἢ νὰ προσέλθωσιν ἀφῶγοι πρὸς ἐθνικὸν συμφέρον. Γνωρίζων π.χ. ὅτι οἱ κκοὶ γεωγρα-

γ). Beknopte nieuw-grieksche spraak Kunst door dr. D. Burger, Rector der latijnshe te Amersfoort-Deventer. W. f. p. Enklaar 1877, εἰς 8ον.

δ) Σταχυολόγημα τῆς διατριβῆς ταύτης τοῦ κ. Ἐϊχθάλ περὶ τοῦ ἐν Παρισίοις τούτου Συλλόγου, ὡς εἵπομεν καὶ ἀνωτέρω, ἐδημοσιεύθη ἐν προλαβόντι φύλλῳ τοῦ «Βίωτος».

φικοί χάρται ἔλειπον ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσῃ καὶ ἐπιθυμῶν νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν ταύτην διὰ δωρεάν καὶ ἐπὶ ἐξόδοις του διανομῆς εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας, ὁ κ. Ζαφειρόπουλος ἀπετάθη πρὸς τὸν Σύλλογον, οὗ τινος πρόσταται, ὅστις καὶ συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου, ἀνέλαβεν ὁμοῦ τὴν μετάφρασιν τῶν γεωγραφικῶν πινάκων τοῦ διασήμου γεωγράφου Κείπερτ, ὧν τινεὶ ἤδη ἐξεδόθησαν καὶ διανεμήθησαν.

Ἰταλία.— Ἐν Ἰταλίᾳ δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς Σύλλογος, ἑλληνικὸς ἰδίως λεγόμενος. Ἡ ἑλληνικὴ ὁμῶς ἀποικία ἴδρυσεν καὶ διατηρεῖ ἐν Ἑνετίᾳ, Ἀγκώνῃ, Λιτόρνῳ, Νεαπόλει καὶ Μεσσίῃ ἑλληνικὰ σχολεῖα, ὅπου διδίσκονται τοῖς παισὶ τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης· τὸ μᾶλλον δ' ἐνδιαφέρον ἐξ ὧν τούτων τῶν σχολείων εἶναι τὸ τῆς Ἑνετίας, ἔνθα ἐν τινὶ αἰθούσῃ τοῦ μεγάλου ἀνακτόρου τοῦ Φόσκαρη ὁ κ. Κ. Τριανταφύλλης διδάσκει τὰ στοιχεῖα τῆς νεωτέρας καὶ τῆς ἀρχαίας σύμμα γλώσσης.

Ῥωσία.— Καὶ ἐν Ῥωσίᾳ ὁμοίως δὲν ὑπάρχουσι Σύλλογοι· φαίνεται δὲ τὰ τοῦ εἴδους τούτου καθιδρύματά εἰσιν ἀσύμμενα τῷ ἰσχύοντι νόμῳ. Οἱ Ἕλληνες ὁμῶς εὖρον τὸ μέσον νὰ φθάσωσι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ῥωσίᾳ πρὸς ἕνα τῶν κυριωτέρων σκοπῶν, ὅν οἱ Σύλλογοι ἰδίως ἐπιδιώκουσι, τὴν ἴδρυσιν σχολείων δῆλον ἐστίν. Καὶ πραγματικῶς ὑπάρχουσι τοιαῦτα ἐν Ῥωσίᾳ, ἀλλὰ δέον νὰ προσθέσωμεν ὅτι γενικῶς ταῦτα δὲν ἔχουσι καθαρῶς ἑλληνικὸν χαρακτῆρα· τούτο δὲ, καθ' ὅτι, τῶν σχολειακῶν νόμων τοῦ κράτους μὴ ἐπιτροπῶντων ἵνα τὰ ἐν αὐτοῖς μαθήματα γίνονται ἑλληνιστῆ, ἀλλ' ἀπαιτοῦντων ὅπως καὶ οἱ ξένοι καθηγηταὶ ἐπίστανται τὴν Ῥωσικὴν γλῶσσαν ὡς καὶ τὴν αὐτῶν, τὰ τε ἑλληνικὰ καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ ξένα σχολεῖα ἔχουσι χαρακτῆρα ἡμιρωσικὸν καὶ ἡμιεθνικὸν ἢ μᾶλλον Ῥωσικὸν πρὸς ἑθνικὸν, ἐπειδὴ εἶναι ἀδύνατον νὰ εὕρη τις ξένους ἢ Ἕλληνας διδασκάλους ἐπισταμένους ὡς τὴν πᾶν γλῶσσαν καὶ τὴν Ῥωσικὴν.

Πρέπει ἕως πρὸς ταῖς πληροφορίες ταύταις νὰ προσθέσωμεν ὅτι αἱ ἐν Γαλιανίῳ καὶ Ὁδησοῦ ἑλ-

ληνικαὶ ἀποικίαι ἐπέδειξαν τὸν ζῆλον αὐτῶν πρὸς πᾶν ὅτι τὰς ἑλληνικὰς σπουδὰς ἀπορᾷ, παρασχούσαι πλείστους ἐταίρους τῷ ἡμετέρῳ Συλλόγῳ.

Ἐλουητία.— Ἐν Ἐλουητίᾳ δὲν ὑπάρχει, καθ' ὅ ἠγινώσκουμεν, ἢ εἰς καὶ καὶ μόνος ἑλληνικὸς κύκλος, ὁ ἐν Ζυρίχῃ Ἑλληνικὸς Σύλλογος, ὅστις σύγκαιται σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐξ ἑλλήνων σπουδαστῶν ἐν τῇ Πολυτεχνικῇ σχολῇ φοιτῶντων.

Σκανδιναυία.— Πιστεύομεν ὅτι γινώσκουμεν ὁμοίως ὅτι οὐδὲν κέντρον τῶν νεωτέρων ἑλληνικῶν σπουδῶν ὑπάρχει ἐν ταῖς βορείοις κρᾶσι, Δανιμαρκία, Σουηδία καὶ Νορβηγία· ἐπιτραπέϊω δ' ἡμῖν νὰ παραπέμψωμεν περὶ τῆς αὐτοῦ καταστάσεως τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν σπουδῶν εἰς τινὰ πραγματεῖαν, ἣν ἐδημοσιεύσαμεν τῷ 1869 ἅμα τῇ ἐν Σκανδιναυίας ἐπιστροφῇ ἡμῶν ἐν τῇ Παιρισιακῇ Ἐπιθεωρησίᾳ (ε), ἐν ἣ ἐμνήσθημεν τὴν εὐχάριστον ἔκκληξιν, ἣν ἔσχομεν, ὅτε εὖρομεν ἐν τῷ προσώπῳ ἐνός τῶν ἐξόχων καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου τῆς Χριστιανίας, τοῦ τῆς Φιλοσοφίας διδάκτορος I. Μορβέρδου, ἕνα λόγιον ἀναγινώσκοντα, ὁμιλοῦντα καὶ γράφοντα λίαν ἐπιτροχάδην τὴν νεωτέραν ἑλληνικὴν, ἐν γνῶσει ὧν πασῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι δημοσιύσεων, ἣν καὶ ἐγίνωσκεν ἐντελῶς, καὶ περ μῆποτε αὐτὴν ἐπισκεψάμενος· ὁ Σκανδιναυὸς δ' οὗτος λόγιος προὔτεινε μάλιστα νὰ συστήσῃ ἕδραν τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς, ἀλλ' εὐρῶν ὀλίγους ἀκροατάς, ἀντὶ νὰ ποιῆσῃ τὰ μαθήματα αὐτοῦ δημοσίᾳ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, περιωρίσθη νὰ διδάξῃ παρ' αὐτῷ δωρεάν καὶ μὲ τρόπον ἐπίχαριν τοῦ κυριωτέρου κανόνα τῆς γραφῆς καὶ τῆς προφορᾶς τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς πρὸς τοὺς σπουδαστάς, οἱ τινεὶ ἐπεθύμουσαν νὰ διδαχθῶσι τὴν γλῶσσαν ταύτην. Ἐπιτραπέϊω ὁμοίως ἀναφέρω ἕτι προσωπικὴν τινὰ ἐμὴν ἀνάμνησιν τοῦ ἐν Βορβᾷ ταξειδίου μου· ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1867 οἱ σπουδασταὶ ἐν σώματι ἀντίτεινον εἰς τὴν παράστασιν τῶν δύο μελοδραματικῶν Orphée aux enfers καὶ Belle Hélène, ὡς προσβαλ-

ε). De l' Etude de l' enseignement du grec dans les universités de la Scandinavie, lettre à M. Brunet de Presle.

λόντων τὸν ὕψ' ὅλης τῆς ὕψιλλου πρὸς τὴν δόξαν τοῦ Ὁμήρου καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος δριλόμενον σεβασμόν. Εἶναι δὲ δύσκολον νὰ εὕρηται μελίζον ἀπόδειξι· ὑπολήψεις πρὸς τὴν πόησιν καὶ τὰς μυθολογικὰς παραδόσεις τῆς Ἑλλάδος καὶ λογίζεται τις εὐτυχῆς ἀναφέρων τοῦτο περὶ τῶν ἀπωτάτων αὐτῶν χωρῶν, ἔσθα ὁ Ὁμηρὸς ἀναγινώσκειται, ὑπομνηματίζεται καὶ μεταφράζεται, ἐν Ἄμμερφεστη παρὰ τὸ βόρειον ἀκρωτήριον, μεταξὺ τῆς 70 καὶ 72 μοίρας βορείου πλάτους.

Οὕτως ἐξ ἐνός μέρους οἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι Σύλλογοι, καὶ ἐξ ἄλλου οἱ ἐφ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας διακεχυμένοι ἑλληνικοὶ Σύλλογοι, ἐνοῦντες τὰς προσπάθειαις αὐτῶν καὶ ἐργαζόμενοι μετ' ἐνεργείας, ζήλου καὶ ἀροσιώσεως, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐγκαινιάζοντα αἰῶνα ὄλως νέον τῆς νοητικῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθους, ὅπερ ἐξήλθε πανταχοῦ διὰ τῆς παιδεύσεως ἐκ τοῦ σκότους τῆς ἀμαθείας καὶ κατέλαβεν τὴν θέσιν, ἣτις τῷ δρᾶται.

Γ. Κ. Υ.

ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

(συνέχεια ἀπὸ σελ. 53. καὶ τέλος)

ΑΙΓΥΠΤΟΣ.

Κεφ. Β'. Θὰ ὑποδείξωμεν ἤδη πῶς εἶναι δυνατόν ἵνα οἱ διάφοροι οὗτοι συγγραφεῖς, ἔχοντες ἅπαντες τὰ αὐτὰ διδόμενα, νὰ ἔλθωσιν εἰς τοιαῦτα συμπεράσματα, ἅτινα ὡς εἶδαμεν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ καταλόγῳ διαχωρίζονται ὑπὸ περιόδου δύω χιλιάδων τριακοσίων σχεδὸν ἐτῶν!

Καὶ πρώτη τῆς τοιαύτης διαφορᾶς αἰτία εἶναι ὅτι αὐτοὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἐστεροῦντο χρονολογικῆς τινος ιδέας· αὕτη εἶναι ἡ ὁμόφωνος ὁμολογία πάντων τῶν Αἰγυπτιολόγων. Αἱ χρονολογικαὶ τῶν μνημείων μαρτυρίαι λέγει ὁ κ. Στουάρτ Πούλ, οὔτε πλήρεις

εἰσὶν οὔτε σαφεῖς. Ἡ χρονολογία, γράφει ὁ βαρῶνος Bunsen, δὲν δύναται νὰ ἐξακριβωθῇ ἐκ τῶν οἰκοδομημάτων τούτων καὶ τέλος ὁ δεινὸς Αἰγυπτιολόγος Mariette ὁμολογεῖ, ὅτι τὸ μέγιστον πρόσκομμα πρὸς κατάστροφωσιν ἀκριβοῦς Αἰγυπτιακῆς χρονολογίας εἶναι ὅτι αὐτοὶ οἱ Αἰγύπτιοι οὐδέποτε εἶχον χρονολογίαν 1).

Ἐν ἑλλείψει λοιπὸν γενικοῦ τινος τῆς Αἰγυπτιακῆς χρονολογίας τύπου, πᾶσαι αἱ πρὸς κατάστροφωσιν τοιοῦτου ἀπόπειραι θὰ ἐναυάγουν, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε σύγγραμμα τι, οὗτινος χωρὶα διεσώθησαν παρὰ τῷ Εὐσεβίῳ (2) καὶ τῷ Συγκέλλῳ (3). Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐγράφη ἑλληνιστῆ, βασιλεύοντος Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ὑπὸ τινος ἱερέως ὀνομαζομένου Μανέθωνος, ὅστις διαιρεῖ ἐν αὐτῷ τὴν Αἰγυπτιακὴν ἱστορίαν εἰς τρεῖς περιόδους, αἷς ὀνομάζει Ἀρχαίαν Μέσην καὶ Νέαν αὐτοκρατορίαν. Ἐν τῇ πρώτῃ κατατάσσει ἕνδεκα δυναστείας, ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐξ καὶ ἐν τῇ τρίτῃ δεκατέσσαρας, δηλ. ἐν γένει τριάκοντα καὶ μίαν. Ἐν ἐκάστῃ δὲ δυναστείᾳ θέτει ἀριθμὸν τινὰ ἐτῶν καὶ συμπεραίνει ὅτι αἱ δυναστεῖαι ἦσαν διαδοχικαί. Κατὰ τὸν Μανέθωνα ἡ ἀρχὴ τῆς Ἀρχαίας Αὐτοκρατορίας πίπτει μεταξὺ τοῦ 5372 καὶ 5678 π. Χ. Οἱ κατάλογοι τῶν Αἰγυπτίων βασιλέων οἱ ἀναφέροντες τὰ ἔτη τῆς βασιλείας αὐτῶν ἀλλ' οὐχὶ καὶ γεγονότα, ἔκτός μόνον παραδόξων τινῶν, ὡς π. χ. ὅτι εἰς τῶν μνημονευομένων βασιλέων ἀπήχθη ὑπὸ ἱποποτάμου καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς βασιλείας ἄλλου τὰ ὕδατα τοῦ Νείλου μετετρέπασαν ἐπὶ ἕνδεκα ἡμέρας εἰς μέλι, δὲν κρίνονται εὐμενῶς ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἱστορικῶν κριτικῶν, οἵτινες ἀποκλίνουν νὰ ῥίψωσι τοὺς Ἀσσυριακοὺς καὶ Μηδικούς καταλόγους ταῦ Κτησία, τοὺς Ἀθηναϊκοὺς καὶ νεωτέρους Μακεδονικοὺς τοῦ Εὐσεβίου, τὸν Κορινθιακὸν τοῦ Διοδώρου καὶ τὸν Ἀλβανικὸν τοῦ Λιβίου εἰς τὸ κἀνίστηρον [τῶν ἱστορικῶν παλαιογράφων] ὁ Μανέθων ἐγένετο ἐξαίρεσις τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνα,

1) "Ide Histoire Ancienne de l'Orient par M. Le-normant. Τόμ. Α' σελ. 322.

2) Εὐσεβίου Χρον. 1. 20.

3) Συγκέλλου Χρονολογ. 55—78

διότι ὁ κατάλογος αὐτοῦ συμφωνεῖ εἰς πολλὰς περιστάσεις μὲ τὰς ἐπὶ τῶν Αἰγυπτιακῶν μνημείων ἐπιγραφάς, ἐξ ὧν φαίνεται ἐλήφθη. Πάντες οἱ ἱστορικοί παρεδέχθησαν ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ Μανέθωνος ἀναφερόμενοι βασιλεῖς ἦσαν πραγματικὰ πρόσωπα κατέχοντα τὸν βασιλικὸν θρόνον εἰς τινὰ τῆς Αἰγύπτου μέρη. Ἦδη τὰ μόνα ζητήματα ἄτινα διακροῦσι τοὺς ἱστορικοὺς κριτικοὺς καὶ τὰ ὁποῖα παράγουσι τὴν διχογνωμίαν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ πολιτισμοῦ εἶναι τὰ ἑξῆς: Ἦσαν αἱ δυναστεῖαι τοῦ Μανέθωνος διαδοχικαὶ ἢ τινὲς ἐξ αὐτῶν ἦσαν σύγχρονοι; Καὶ ἐὰν ἀληθεύει τὸ δεύτερον πόσα ἔτη πρέπει ν' ἀφαιρέσωμεν ἕνεκα τοῦ συγχρόνου;

Εἰς καὶ μόνος συγγραφεὺς ἠρνήθη ὅτι δύο ἐκ τῶν τριάκοντα δυναστεῶν τοῦ Μανέθωνος ἦσαν σύγχρονοι: ὑπῆρχον ἀναμφιβόλως, λέγει ὁ Mariette δυναστεῖαι ἐν Αἰγύπτῳ, αἵτινες ἐβασίλευσαν ταυτοχρόνως, ἀλλ' ὁ Μανέθων τὰς ἀπέρριψε καὶ παρεδέχθη μόνον τὰς νομίμους, ὥστε αἱ δευτερεύουσαι δυναστεῖαι δὲν ἀριθμοῦνται ἐν τῷ καταλόγῳ του. Καὶ ἀλλαχού: Ἐπάρχουσι ἄφθονοι μνημειακαὶ ἀποδείξεις, συλλεχθεῖσαι ὑπὸ τῶν Αἰγυπτιολόγων οἵτινες δύνανται ν' ἀποδείξωσιν διαίμασσαι αἱ ὑπὸ τοῦ Μανέθωνος ἀριθμηθεῖσαι βασιλικαὶ οἰκογένειαι τῆς Αἰγύπτου ἀνήλθον εἰς τὸν θρόνον διαδοχικῶς. Πάντες ὅμως οἱ ἄλλοι Αἰγυπτιολόγοι εἰσι διαφόρου γνώμης καὶ πιστεύουσι ὅτι ὁ Μανέθων δὲν ἔχει καθ' ὀλοκληρίαν ἀποβάλει ἐκ τοῦ καταλόγου του τὰς συγχρόνους δυναστείας, ἀλλ' ὅτι ἀπ' ἐναντίας ἀριθμεῖ αὐτάς.

Αἱ διαφοραὶ τῶν χρονολογιῶν, ὡς ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν προέρχεται κυρίως ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν γνωμῶν τῶν διαφόρων συγγραφεῶν ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν συγχρόνων δυναστεῶν: ὁ κ. Lenormant ὁ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον alter ego τοῦ κ. Mariette, ἀποχωρίζεται εἰς τὸ οὐσιῶδες τοῦτο θέμα ἀπὸ τοῦ διδασκάλου του καὶ δισχυρίζεται ὅτι ἡ τοῦ Μανέθωνος ἐνδεκάτη δυναστεία ἦτο σύγχρονος τῇ ἐνάτῃ καὶ δεκάτῃ καὶ ἡ δεκάτη τετάρτη σύγχρονος τῇ δεκάτῃ τρίτῃ. Ὁ Brugsch παραδέχεται τὴν 9ην καὶ 10ην σύγχρονον τῇ 8ῃ καὶ 11ῃ, τὴν 14ην τῇ 13ῃ τὴν 17ην τῇ 15ῃ 16ῃ καὶ μέρους τῆς 18ης καὶ

τὴν 25ην σύγχρονον μὲ τὰ τέλη τῆς 24ης καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς 26ης. Ὁ βαρῶνος Brunsen προχωρεῖ ἔτι ἐν δῆμα πέραν τοῦ Brugsch καὶ κατατάσσει τὴν 2αν, 5ην, 9ην, 10ην, 14ην, 16ην καὶ 17ην ἐν τῇ καταλόγῳ τῶν δευτέρου οὐσῶν δυναστεῶν, θεωρῶν αὐτάς ὡς παραλλήλους τῆς 3ης, 6ης, 8ης καὶ 15ης. Τέλος οἱ Ἄγγλοι Αἰγυπτιολόγοι οἱ Wilkinson καὶ Stuart Poole παραδέχονται ὅτι οἱ σύγχρονοι δυναστεῖαι εἰσι πλείονες τῶν τοῦ Brunsen καὶ θέτουσι τὴν 1ην σύγχρονον τῇ 1ῃ καὶ 2ῃ, τῇ 4ῃ καὶ 5ῃ, τὴν 9ην, 10ην καὶ 11ην τῇ 6ῃ, τὰς ἐν Θήβαις 12ην καὶ 14ην, τὴν ἐν Χεῖς 14ην καὶ τὰς τρεῖς ποιμενικὰς δυναστείας, 15ην 16ην καὶ 17ην, σύγχρόνους τῇ ἐν Μέμφιδι 7ῃ καὶ 8ῃ.

Πρὸς τὸ αἷτιον τοῦτο τῆς διαφορᾶς τῶν χρονολογιῶν ἐγείρεται καὶ δεύτερον ἐκ τῆς ἀβεβιότητος τῶν ὑπὸ τοῦ Μανέθωνος ἀναφερομένων ἀριθμῶν, οἵτινες ἄλλως σώζονται πρὸς τῷ Εὐσεβίῳ καὶ ἄλλως πρὸς τῷ Ἀφρικανῷ. Ὁ πρῶτος ἀριθμεῖ 100 ἔτη εἰς τὴν πρώτην καὶ ἐνάτην δυναστείαν, ἐνῶ ὁ δεύτερος 409: ὁ μὲν ἀναφέρει ὅτι αἱ Ποιμενικαὶ δυναστεῖαι ἐβασίλευσαν ἢ πρώτη 250, ἢ δευτέρα 190 καὶ ἢ τρίτη 100 ἔτη, ὁ δὲ 284, 510 καὶ 151 ἔτη. Ὡστε ἡ διαφορά τῶν δύο τούτων συγγραφεῶν μόνον περὶ τῶν Ποιμενικῶν δυναστεῶν εἶναι 405 ἔτη. Βεβαίως αἱ διαφοραὶ αὗται δὲν δύνανται νὰ συμβιβαθῶσιν, οἱ δὲ ἱστορικοὶ ἐκλέγουσι κατὰ βούλησιν τὴν μικροτέραν ἢ μεγαλειτέραν χρονολογίαν.

Ἦδη ἐρχόμεθα εἰς τὸ τελευταῖον ζήτημα: δηλοῖα γνώμη περὶ τῆς Αἰγυπτιακῆς χρονολογίας δύνανται νὰ θεωρηθῆ ὑποτιμητέα; Συμμενωόμεν τῷ κ. Mariette καὶ τῷ καθηγητῇ Owen ἵνα θέσωμεν τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ πολιτισμοῦ περὶ τὰ 5,000 πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος ἢ εἴμεθα τῆς γνώμης τῶν κ. Poole καὶ Wilkinson ὅπως συντάσωμεν τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τοῦλάχιστον κατὰ 23 ἑκατονταετηρίδας καὶ θέσωμεν τὴν ἀρχὴν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ οὐχὶ πρότερον τῶν 2,700 ἐτῶν π. Χ.; ἢ τέλος, ὀφείλωμεν ν' ἀκολουθήσωμεν ἐναυθα ὡς καὶ ἀλλαχού τὸν μέσον ὄρον καὶ προτιμήσωμεν ἕνεκα τούτου τὴν χρονολογίαν τοῦ Lepsius καὶ τὴν πρώτην γνώμην τοῦ Bunsen;

Θὰ ἡδυνάμεθα βεβαίως νὰ δώσωμεν ὠρισμένην τινὰ ἀπάντησιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας, ἐὰν τὰ διασωθέντα μνημεῖα ἐμελεῖσθαι καλῶς καὶ ἄνευ προκαταλήψεως, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν τοῦτο πρὸς τὸ παρὸν, διότι ἐνῶ ἐξ ἑνὸς ὁ Mariette βεβαίῳ ὅτι ἅπαντα τὰ μνημεῖα ταῦτα δεικνύουσιν ὅτι οὐδεμία τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ Μανέθωνος δυναστεῶν ὑπῆρξε σύγχρονος, ἀπ' ἐτέρου ἅπαντες οἱ ἄλλοι Αἰγυπτιολόγοι ἀποφαίνονται, ὅτι αὐτὰ εἰς πολλὰς περιστάσεις ἀποδεικνύουσι τὸ σύγχρονον. Ὁ κ. R. Stuart Poole διαβεβαίῳ θετικῶς ὅτι βασιλεῖς, οἵτινες ἀναντιβῆτώς ἀνήκουσι εἰς διαφόρους δυναστείας φαίνονται ἐν τοῖς μνημείοις ὡς σύγχρονοι. Ὁ σὺρ G. Wilkinson εἰσερχόμενος εἰς λεπτομερείας, ὁ Οὐσεσκέρ, λέγει, ἀνήκων εἰς τὴν δευτέραν δυναστείαν εὕρισται ἐπὶ τῶν μνημείων ὁμοῦ μὲ τὸν Σόρις ἢ Σχουρά καὶ Μεγκέρα, τῶν τῆς τετάρτης δυναστείας, καὶ μὲ τὸν Ὀσιρκέρ καὶ Σχαφὸς τῆς πέμπτης, ἐνῶ τινὲς ἐξ αὐτῶν πάλιν εὕρισκονται ὁμοῦ μὲ τὸν Σχουφὸν καὶ ἄλλων τῆς τετάρτης καὶ πέμπτης δυναστείας. Καὶ ἀλλαχού: οἱ βασιλεῖς τῆς 5ης δυναστείας ἀπαντῶνται μίτους τῆς τετάρτης. Καὶ πάλιν: Ἄλλα μνημεῖα ἀποδεικνύουσι ὅτι ἡ 11η δυναστεία ἐβασίλευεν ἐν Θήβαις ταυτοχρόνως ἐν Μέμφιδι καὶ ὅτι οἱ βασιλεῖς τῆς ἐνάτης δυναστείας ἦσαν σύγχρονοι τοῖς τῆς ἐνδεκάτης.

Παράδοξον ὅθεν φαίνεται ἡμῖν πῶς ὁ κ. Mariette γράψας μετὰ τινὰ ἔτη ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἐκθέσεων τούτων προσηπορήθη ἐντελῆ ἄγνοιαν αὐτῶν καὶ ἀντὶ νὰ τὰς ἀντικρούσῃ διακηρύττει ἀπροκάλυπτως ὅτι «οὐδέποτε οὐδεὶς τῶν σοφῶν», οἵτινες προσπαθοῦσι νὰ συντομεύσωσι τοὺς ὑπὸ τοῦ Μανέθωνος δοθέντας ἀριθμούς, ἐπέτυχε νὰ παρουσιάσῃ ἐν καὶ μόνον μνημεῖον ἐκ τοῦ ὁποῖου νὰ ὑποβῆσθαι ὅτι αἱ δύο δυναστεῖαι, αἱ δοθεῖσαι ὡς διαδοχικαὶ ἐν τῷ καταλόγῳ, ἦσαν σύγχρονοι 5).

Τὸ καθ' ἡμᾶς δὲν ἀμιτριβάλλομεν ὅτι τὸ σύγχρονον πολλῶν δυναστεῶν, γενόμενον παραδεκτὸν ὑπὸ πάντων τῶν Αἰγυπτιολόγων, ἐκτὸς τοῦ κ. Mariette,

5) Manuel par Lenormant τόμ. 1. σελ. 324,

εἶναι γεγονός ἀναμφισβήτητον, ἀλλὰ κατὰ πόσον ἐπικρατεῖ ὡς τὸν κατάλογον τοῦ Μανέθωνος, τοῦτο εἶναι ἀκόμη πολὺ ἀβεβαίον. Μέχρι τοῦδε ἀληθῶς δὲ εἶδαμεν οὐδεμίαν ἀναίρεσιν τῶν τοῦ Poole καὶ Wilkinson γνωμῶν συμφώνως μὲ τὰς ὁποίας ἡ χρονολογία τοῦ Μῆνη κατεβιβάσθη σχεδὸν εἰς τὸ ἔτος 2700 Π. Χ., ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν αὐτάς καὶ ὡς βεβαίως. Ἰσως αἱ σύγχρονοι δυναστεῖαι ἦσαν πλείοτεροι τῶν ὑπὸ τοῦ Poole καὶ τοῦ Wilkinson υποτιθεμένων καὶ οἱ ἀριθμοὶ τοῦ Μανέθωνος ἕλως ἀβεβαίον. Πολλοὶ αὐτῶν εἰσιν ἐσφαλμένοι 6) καὶ πρὸς τὴν πᾶσιν πῆσαν ἕκ τῆς προσθέσεως τῶν ἐτῶν τῆς βασιλείας τῶν διαφόρων συγχρόνων ἡγεμόνων. Καὶ πρὸς τούτοις πολὺ ἀμφιβάλλομεν ἐὰν ὁ Μανέθων, καίπερ ἔχων τὰς καλλίστας προθέσεις, εἶχεν ὕλην πρὸς σύνταξιν τῆς ἀρχαίας καὶ μέσης αὐτοκρατορίας, διότι αἱ ποιμενικαὶ ἐπιδρομαὶ εἶχον ῥίψει τὸ πᾶν εἰς καταστροφὴν καὶ προξενήσει ἐντελὲς ναυάγιον τῆς αἰγυπτιακῆς φιλολογίας καὶ πολιτισμοῦ. Ἡ διάρχεια τῆς ποιμενικῆς κυριαρχίας ἐν Αἰγύπτῳ ἦτον ἄγνωστος, ὅτε ἡ Αἴγυπτος ὑπὸ τὴν 18ην δυναστείαν ἠλευθερώθη καὶ ἀνέλαβεν πρῶτος δυνάμεις τῆς, καὶ ἐπιστεύετο ὅτι διήρκεσε 260 ἢ 350 ἢ 811 ἢ καὶ 953 περίπου ἔτη. Πράγματι δυναταί τις νὰ εἶπῃ ὅτι ἡ αἰγυπτιακὴ χρονολογία ἀρχίζει μετὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀνάβασιν τῆς 18ης δυναστείας, ἀλλὰ καὶ τότε ἀκόμη δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀκριβῆς, διχογνωμοῦντων τῶν σπουδαιότερων ἱστορικῶν κριτικῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν ταύτην κατὰ 200 ἔτη. Ἡμεῖς ἀποκλίνομεν νὰ θέσωμεν τὴν χρονολογίαν ταύτην κατὰ τὸ 1500 Π. Χ. ἢ καὶ ὀλίγον πρότερον. Ἐὰν δὲ ἡ Ποιμενικὴ περίοδος διήρκεσε δύο σχεδὸν ἑκατονταετηρίδας, ὡς πιστεύει ὁ κ. Couk, ἡ ἀρχαία αὐτοκρατορία θὰ ἔληξε περὶ

6) Παραδείγματος χάριν ὁ Μανέθων ἀριθμεῖ εἰς τὴν 26ην δυναστείαν 150 ἔτη (κατὰ τὸν Ἀφρικανόν) ἢ 168 (κατ' Εὐσεβίον), ἀλλ' ὁ Mariette ἐκ τῶν μνημείων ἐξάγει ὅτι ἦσαν 138 ἔτη. Ὁ Μανέθων λέγει ὅτι ἡ 25η δυναστεία διήρκεσε 40 (Ἀφρικ.) ἢ 44 ἔτη (Εὐσεβ.), ἐν ᾧ ὁ Mariette ἀριθμεῖ ἐν αὐτῇ 50 ἔτη.

ου Πέτρου ἐν Ῥώμῃ. Ἀμφότεροι δὲ, καὶ μάλιστα ἡ τοῦ Καζὰν, κατακοσμοῦνται διὰ τῶν γαλλικῶν λαφύρων τοῦ 1812 καὶ ἀπαστράπτουσι πᾶσαι ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ πολυτίμων λίθων.

Ὁ γνωστότατος ἔριπος ἀνδρίας τοῦ Μεγάλου Πέτρου, οὗ ὁ ἦτοπος παρίσταται ὁρθούμενος ἐπὶ τῶν ἐπισθίων ποδῶν ἐπάνω εἰς βράχον, ἐσχεδιάσθη ὑπὸ τοῦ Γάλλου Φελκονέτου * καὶ προξενεῖ πολλὴν ἐντύπωσιν. Ἐπίσης δὲ ὁ μονόλιθος ὁ ὑποκιστάζων, τὸν ἀνδριάντα τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τέσσαρες ὠραίαι ἦπποι γέφυράν τινα κοσμοῦντές· εἰσιν ἐκ τῶν μάλλων ἀξιοθεάτων.

Ἡ Πετρούπολις ἔχει, ὡς ἡ Κωνσταντινούπολις, νήσους τερπνάς ἐπὶ τοῦ Νεῦα, ἔνθα ἡ ὑψηλὴ ἀριστοκρατία συνειθίζει νὰ ἐνδαιτιᾶται κατὰ τοὺς τέσσαρας θερινούς μηνάς ἐντὸς ἐπαύλειον καὶ μεγάρων ἐξόχου λαμπρότητος. Τὸ θερινὸν ἀνάκτορον τοῦ Πσάκου κεῖται ἐν Πετερὼφ· ἕτερον δὲ αὐτοκρατορικὸν ἀνάκτορον εἶναι τὸ Τζέρκοε-Σέλο, ἐνούμενον διὰ σιδηροδρόμου μετὰ τῆς Πετρούπολεως καὶ ὃν δῶρον τοῦ Μεγάλου Πέτρου πρὸς τὴν Αἰκατερίνην. Τοῦτο δὲ ἀκαλλώπισαν μεγάλην ὑπεροχὴν ἢ Ἐλισάβετ καὶ ἢ Β'. Αἰκατερίνη προσθεῖται καὶ κολοσιαῖον ἀγγλογαλλικὸν ἄλσος. Ποικιλίαι δὲ συλλογαί καὶ ἀξιόλογα μουσεῖα διδούσιν εἰς τὸ ἐνδιακτικὸν τοῦτο ἐθνικὴν ὀψιαν καὶ πολλαπλασιάζουσι τὰς ὁδοποιίας τῶν Ῥώσων καὶ τῶν ἀλλοδαπῶν πρὸς τὸν ἐντὸς πεπηγὸς τέλματος χλοερὸν τοῦτον σταθμὸν.

(Tableau de la Russie.)

Σ. I. Π.

ΕΝ ΤΩ ΒΙΩ.

(συνέχεια καὶ τέλος.)

Ὁ μελανεῖμων ἀνὴρ ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ Ἰωάννου-Πέτρου, ὅς τις ἀκίνητος καὶ εἰς μυρίους λογισμοὺς βεβηθισμένος ἠγνόει τί συνέβαινε περί τῆς αὐ-

* Περί τούτου ὡς καὶ περὶ τοῦ μετακομίσαντος τὸν γιγαντιῶδη βράχον Ἕλληνας Χερβούρη Ἰθ. φύλλ. Γ'. τοῦ «Βίω», σελ. 47. Σ. Μ.

τοῦ, καὶ ἤρξατο βαδίζων διήλθον τὰς προκυμαίας, εἰσῆλθον εἰς τὴν πλίνην καὶ διατρέξαντες ἀρκετὸν μέρος αὐτῆς, ἔφθασαν ἔμπροσθεν ὠραίας τινὸς οἰκίας, ἐν ᾗ εἰσῆλθον· ὁ Ἰωάννης-Πέτρος ἔστη ἐκθιμῶς πρὸ τῆς ὠραιότητος καὶ τῆς μεγαλοπρεπειᾶς αὐτῆς· ἔφερε τὸ βλέμμα ἐν ἀλλάξ ἐπὶ τῶν γυμνῶν ποδῶν του καὶ τῶν πλουσίων ταπήτων, οἳ τινες ἐκάλυπτον τὸ ἔδαφος αὐτῆς καὶ ἠρθάνθη ἑαυτὸν ὀπισθοχωροῦντα· καὶ ἴσως· θὰ ὠπισθοχώρει καὶ θὰ ἐρευγε τρέχων ἐκ τῆς οἰκίας ταύτης, ἐὰν ἡ στιβαρὰ χεῖρ τοῦ ἐκ τῆς αὐτοκτονίας σώσαντος αὐτὸν ἀνδρὸς δέν τον ἐκράτει· θὴν συνεβίβδιζεν αὐτῷ, μὴ δυνάμενος νὰ συμπεράνη τις ὁ παρ' αὐτῷ καὶ πού τον ἔφερεν.

Τέλος ἔφθασαν ἔμπροσθεν μεγάλης τινὸς οἰθούσης, ἣς τινος καὶ αἱ δύο θύραι ἦσαν ἀνοικταί. Ὁ Ἰωάννης-Πέτρος πρῶτον ἦδη ἐπὶ ζωῆς του ἔδραπε τοιαύτην μεγαλοπρεπή καὶ πολυτελῆ διασκευὴν δωματίου, ἐπ' ὅ καὶ ὁπότε ὁ μελανεῖμων ἀνὴρ, κρατῶν ἐκ τῆς χειρὸς τὸν Πέτρον, ἐπάτησε τὴν φιλίαν τῆς αἰθούσης, οὗτος πλέον δὲν ἐδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἑαυτὸν ἐπὶ πλέον, ἀλλὰ σταθεῖς :

— Πού θέλετε, κύριε, νὰ εἰσέλθω, ἀνερώνησε, νὰ πατήσω ἐγὼ μὲ τοὺς γυμνοὺς μου πόδας ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ τάπητος; .. ποτέ!

— Ἰωάννη-Πέτρε, εἶπε, εἶπεν ἀπλῶς· ὁ μελανεῖμων ἀνὴρ.

Ὁ ἀγαθὸς ἀλιεὺς εἰς τὰς ἐπιτακτικὰς ταύτας λέξεις ἐνόμισεν ὅτι ἠρθάνθη χεῖρά τινα, ἧτις τὸν ἔσπρωχνε βιαίως· ἐβρίβθη λοιπὸν ταλαντεύμενος ἐντὸς τῆς αἰθούσης καὶ πρὶν ἢ περιμείνη νὰ τον προικαλέσῃσι νὰ καθῆσθαι, ἔπεσεν ἐπὶ τινος καθέδρας καὶ ἔμεινεν ἀναυδὸς, σιγῶν.

— Τότε ὁ πρὸ αὐτοῦ ἀνὴρ ἔλαβε θέσιν παρ' αὐτῷ καὶ

— Ἰωάννη-Πέτρε, τῷ εἶπε, τὴν στιγμήν καθ' ἣν σὲ ἔσυρα ἐκ τῆς λέμβου σου ἤθελες νὰ πράξῃς ἀμάχημα· ἤθελες νὰ δώσῃς πέρας εἰς τὴν ζωὴν σου χωρὶς νὰ σκευθῆς· σὲ ἐρωτῶ λοιπὸν τὴν στιγμήν ταύτην τίς ἦτον ἡ αἰτία, ἧτις σὲ ὠδήγησε πρὸς τοῦτο;

Ὁ ἀλιεὺς ἔμεινε σιγῶν. Ὁ σωτὴρ αὐτοῦ ἔπαν-

ελαβε καὶ πάλιν τὴν ἐρώτησιν, ἀλλ' ὁ Πέτρος καὶ πάλιν ἐσίγη.

— Ἰωάννη-Πέτρε, τῷ εἶπε τέλος, ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δὲν θέλεις νὰ μοι ἐκμυστηρευθῆς, σοὶ το λέγω ἐγὼ· ἤθελες νὰ αὐτοκτονήσῃς, διότι δὲν εἶσαι πλούσιος, διότι δὲν ἔχεις ἄμαξαν, διότι δὲν ἔχεις θεωρεῖον ἐν τῷ θεάτρῳ, διότι δὲν δύνασαι καὶ σὺ νὰπολαύῃς τῶν ἡδονῶν τοῦ κόσμου, διότι τέλος εἶσαι πτωχός!

Αἱ λέξεις αὗται προεφθεῖσαι μὲ ἥσυχον, ἀλλ' ἔντονον τόνον ἠνάγκασαν τὸν Ἰωάννην-Πέτρον νὰ νυκάψῃ.

— Ἀλλὰ, κύριε, ἀνεφώνησε, πῶς γνωρίζετε πάντα ταῦτα; τίς εἶσθε;

— Ἐκεῖνος ὅστις θὰ σοὶ παρέξῃ πᾶν ὅ τι πρὸ ὀλίγων στιγμῶν ἐστερεῖτο καὶ ἐπεθύμεις.

— Ἀλλὰ, κύριε μὴ με χλευάζετε... ἐτόνθρυπεν ὁ ἀλιεὺς.

— Ἐγὼ ξένος νὰ χλευάσω σὲ ἐν τῷ οἴκῳ σου, ποτέ!

Καὶ ἔλαβε τὸν κώδιονα, ὃν καὶ ἔκρουσεν· εἰσῆλθον δὲ παρὰ τὰ δύο ὑπηρεταί, πρὸς οὓς ἀποτανθεῖς :

— Ὁ κύριός σας, εἶπε, θέλων νὰστερευθῆ καὶ γνωρίσῃ ἐξ ἄλλου τὰ ἦθη τοῦ λαοῦ ἐνεδύθη ἀλιευτικὴν ἐνδυμασίαν καὶ διέχευε ἀπὸ τινος βίον ἀπλοῦ ἀλιέως· ἦδη ἐπονῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν του φροντίσαστε περὶ αὐτοῦ καὶ παρέξάτε τῷ πᾶσαν ὑπηρεσίαν.

Ἐἶπε καὶ ἐξῆλθεν.

Δύο ἑβδομάδες εἶχον παρέλθει καὶ ὁ Ἰωάννης-Πέτρος, ὁ ἀγαθὸς ἀλιεὺς, εἶχε μεταβληθεῖ εἰς ἀρχοντα, ὁ πτωχὸς ἐργάτης ἐγένετο πλούσιος ἀεργος.

Οὐδὲν τοσοῦτον εὐκολώτερον ἐν τῷ κόσμῳ ἢ πτωχὸς πλουτίσας νὰ ζῆσθαι πλούσιος καὶ εὐπορον ζῶν, ὅσην τοῦναντίον δυσκολώτερον πλούσιος κατελθὼν νὰ ζῆσθαι πτωχικὸν βίον καὶ νὰπομάθῃ τὰς πρώτας αὐτοῦ ἑξεις. Ἐκεῖνου μὲν ἡ ἐδὸς εὐθεῖα καὶ ὀμαλῆ, τοῦτου δὲ τραχεῖα καὶ δυσανάβατος· ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἀβυσσος.

Τὴν ἀβυσσον ταύτην εἶχε διέλθει ὁ Ἰωάννης-Πέτρος καὶ ἐν τῇ ἀβύσσῳ εὔρεθαι τὴν μεταβολὴν· εἰσῆλθεν εἰς νέον κόσμον, ὅπου παρὰ τὸ Ἰωάννην· προσέλα-

βεν ἐν Κύριος καὶ παρὰ τὸ Πέτρος ἐν ἰδίῃ. Ὁ Ἰωάννης-Πέτρος ἐγένετο Ἰωάννης-Πετρίδης.

Ὁ Ἰωάννης-Πέτρος ἤλλαξε λίαν ταχέως καὶ εὐκόλως τὸν πρῶτον αὐτοῦ βίον· τὴν λέμβον αὐτοῦ διεδέχθη ἡ ἄμαξα· τὸ πενιχρὸν αὐτοῦ ἔνδυμα αἰσιούραι· τὸν ὑπνον αὐτοῦ τὰ θεάτρα καὶ οἱ χοροὶ· τὴν ἀτημέλειαν ἢ κομψότης· τὴν ἐγκράτειαν ἢ ἀκολασία!

Ὁ ἀνευ σχετικῶν καὶ φίλων, ὁ ὑπὸ μηδενὸς φιλούμενος πρότερον ἀλιεὺς, περιεστοιχίζετο ἤδη ὑπὸ δεκάδων φίλων καὶ ἑκατοντάδων σχετικῶν, προθυμοποιουμένων τις κάλλιον νὰ τῷ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του καὶ νὰ γείνη μᾶλλον φίλος τῶν ἄλλων παρ' αὐτῷ· ὁ Καλλιῆς, ὁ ἀποπονηθεὶς ἐν βλέμμα τῷ ἀλιεῖ Ἰωάννη, προσέφερεν ἤδη καὶ ἑαυτὸν τῷ κυρίῳ Ἰωάννη Πετρίδῃ.

Ὁ Ἰωάννης εὐρίσκετο ἡμέραν τινα ἡσυχάζων ἐν τινι δωμάτιῳ τῆς οἰκίας του, ὅτε νέος τις πλούσιος ἐνδεδυμένος, ἀλλὰ μὲ ὠχρὰν τὴν μορφήν καὶ καταβεβλημμένος, εἰσέρχεται μὲ ὑποκλίσεις καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τὰ χεῖλη· ἐστῆθη συνεσταλμένος πρὸς τὸν Ἰωάννην ἐξήτησε παρ' αὐτοῦ ἑκατὸν τάλλητρα δάνειον· ὁ Πέτρος παρετήρησε τότε καλλίτερον τὸν νέον καὶ ἀνεγνώρισε .. τίνας; ἕνα τῶν νέων ἐκείνων, οἳ τινες, ὁπότε οὗτος προσῆλθε νὰ ζητήσῃ εἰσιτήριον ἐν τῷ θεάτρῳ, ἴσταντο μακρὰν αὐτοῦ δπως μὴ μολυνθῶσιν· ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ ἀναμνήσει ταύτῃ εὔρε τὴν ὀργὴν· ὠργίσθη μέχρι μανίας καὶ τῷ ἦλθε κατὰ νοῦν νὰποδιώξῃ διὰ λακτισμάτων τὸν νέον τοῦτον, ἀφ' οὗ τῷ ὑπεμίμησε τις ἦτον ἀλλ' εἶχε καὶ ὁ ἀλιεὺς καρδίαν καὶ ἐκβαλὼν ἔδωκε τῷ νεανίᾳ πᾶν ὅ τι ἐζήτηι, μετὰ περιφρονησεως ὅμως ἐνατενίζων πρὸς ὃν, ὅπερ ἐθανεῖζετο, ὅπως ζήσῃ ἐν ἡδονῇ καὶ ἀκολασίᾳ ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτω! Ὁ Ἰωάννης εἶχεν ἀρχίσει ἦδη νὰ ἐννοῆ ὅτι οὐχὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀλλ' ἀλλαχόθεν πρέπει νὰ κρίνῃ τις τὸν εὐτυχὴ ἄνθρωπον.

Ὁ Ἰωάννης-Πέτρος διήρχετο οὕτω τὸν βίον ἀνέτως καὶ ἀμερίμως, περὶ οὐδενὸς σκεπτόμενος, οὐδὲ περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνασφραντος αὐτὸν ἐκ τῆς πε-

νίας και του δωρήσαντος αὐτῷ τόσα πλούτη!

Ἐλησμόνησε και την λέμβον και την ἀλιευτικὴν ἐλησμόνησε τὸ ἄσμα αὐτοῦ και την πρώτην του εὐτυχίαν και τοὺς ἀπαισίους του εἶτα λογισμοὺς και τὰς μοιραίας σκέψεις του ἔλησμόνησε τέλος ὄλην αὐτοῦ την προτέραν ζωὴν· τώρα αἱ διασκεδάσεις, αἱ ἡδοναί, τὰ θέατρα, οἱ χοροὶ ἦσαν τὸ σχεδιογράφημα τῆς ζωῆς του και αὐτὰ μόνον ἐνεθυμείτο.

Και οὕτω παρήρχετο ταχὺς ὁ πανδαμάτωρ χρόνος.

Ἐβόλεπε τοὺς πόθους του ἐκπληρουμένους και ἐνόμιζεν ἑαυτὸν εὐτυχεῖ, εὐτυχεῖ ὡς ἐθεόρει νῦν και πρὶν τὸν Καλλιαν και πάντας ἐν γένει τοὺς εὐπόρους. Δυστυχῶς ὅμως ἡ εὐτυχία εἶναι τὸ μόνον ἀνθος, ὃ περ ταχύτερον μαραίνεται.

Ἐσπέραν τινὰ ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς ἐξοχῆς ἐντὸς ἀμάξης μετὰ τοῦ Ἀθηναγόρα, ἐνὸς τῶν φίλων του.

— Ἰωάννη, στρέφεται οὗτος ἐξαίφνης και τῷ λέγει· Ἰωάννη, εἶσαι εὐτυχής; ἐγὼ τουλάχιστον εἶμαι ὁ δυστυχέστερος τῶν ἀνθρώπων· ναὶ μὲν ἔχω πλοῦτη, ἀλλὰ τί με ὠφελοῦν, εἰπέ μοι, ὅταν δὲν δύναμαι νὰ μεταχειρισθῶ αὐτὰ εἰς πᾶν ὃ τί σκέπτομαι; δὲν πιστεύω, Ἰωάννη, εἰς οὐδεμίαν δύναμιν ὑπερτέραν τοῦ ἀνθρώπου· δὲν πιστεύω οὔτε εἰς κολάσεις, οὔτε εἰς αἰωνίους ζωάς, οὔτε εἰς παραδείσους και ὅμως αἰσθάνομαι ἐντὸς μου τί, τὸ ὅποιον μὲ ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ βίβω ἐντὸς τοῦ κόσμου ὡς γύψ και νὰ διασχίσω και σφαγιάσω τὴν ἰδανικὴν ἀρετὴν, νάνεύω δὲ τὴν θεότητα διὰ τῶν χρημάτων μου· και νὰ γίνω εὐτυχής· αἱ σκέψεις αὐταί, Ἰωάννη, μὲ τήκουσι και μὲ φέρουσιν εἰς ἀνίαν, εἰς ἀπελπισμὸν, και προτιμῶ νὰ εὕρω τὸν θάνατον μίαν ὥραν ταχύτερον και σκέπτομαι πολλάκις νὰ μεταβῶ πρὸς συνάντησιν του ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἡ ἀμαξία του διήρχετο πρὸ τοῦ οἴκου τοῦ Καλλιαν, ὅτε φωναί και ὀλολυγμοὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξερχόμενοι διέκοψαν τὰς σκέψεις του· ἐξέρχεται τῆς ἀμάξης μετὰ τοῦ φίλου του και ἀνέρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ προσφιλοῦς ἐταίρου του· ἐκεῖ θέαμα οἰκτρὸν παρασταται πρὸ τῶν ὀρθαλμῶν του· ὁ Καλλιαν και αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ περὶ τὴν κλίνην φιλότιτης μητρὸς δίδυρονται και κλαίουσι· και προσκαλοῦσι τὴν μητέρα των νάνανήψη, νάκούσῃ τοὺς υἱούς της και τὰς θυγατέρας της προσκαλούσας αὐτήν· ἀλλ' ἡ σιγὴ ἀνταποκρίνεται μόνον· τὸ πτώμα δὲν ἔχει φωνήν.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

ὄδον· φῶς ἀμυδρὸν ἐκ παραθύρου γειτονικοῦ οἴκου ἐξερχόμενον ἐφώτιζεν αὐτήν· ὁ μελανεῖμων ἀνὴρ ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον και ἔσυρε παρ' αὐτῷ τὸν Πέτρον.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τῆς ἀπάντησιν τοῦ ἐγὼ αὐτὸς, ἀπ' οὗ ἐκεῖνος δὲν με ἐπισκέπτεται.

Ἐπὶ τοῖς λόγοις τούτοις ὁ Ἰωάννης ἠσθάνθη καμπομένην τὴν καρδίαν του.

— Τίς εἶσθε ὑμεῖς λοιπὸν, κύριε; εἶπατέ μοι, ἐτονθόρυσεν.

Ἐμελανείμων ἀνὴρ ἔμνευε πρὸ αὐτοῦ καὶ ἦτο- μάζετο νάποκριθῆ ὅτε

— Ἔ, Γιάννη-Πέτρε, ἀνεφώνησε φωνὴ τις, ὁ ἥλιος ἔμεσουράνησε· σήκω λοιπὸν, κάτι πολὺ μοῦ πολυκοιμήθηκες σήμερα;

Ἐπὶ τούτοις ἠγέρθη, ἔτριψε τοὺς ὀφθαλμούς του, εἶδε περὶ ἑαυτὸν καὶ ἀνεμνήσθη ὡς ἐν εἰκόνι τὰ διατρέξαντα.

Ἦτον ὄνειρον.

Ἐνεῖρον θὰ εἴπωσι πολλοὶ; Ἀπίθανον!

Ἀπίθανον; καὶ ὁμως πόσα τοιαῦτα ὄνειρα ἐν τῷ βίῳ!

Γ. Κ. Υ.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ

Ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως ἐν Μπαγχεστρία στατι- στική περὶ τῆς ὠφελίμου χρήσεως τῶν 6,000,000 λιρῶν τῶν ἐξοδευθεισῶν διὰ πολεμικὰς παρασκευάς.

Ἐπὶ ποσότητος αὐτῆ, εἰς χρυσὸν, θὰ ἐπλήρου 1200 σάκκου, ἐμπεριέχοντος ἐκάστου αὐτῶν 5000 λίρ. θὰ ἐδύναντο δὲ νὰ ἐπιτευχθῶσι δι' αὐτῶν τὰ ἀκό- λουθα:

80 Ἐκκλησίαι ἀπὸ 5000 λίρ. ἐκάστη	Δ 400	χιλ.
80 Παρεκλήσια " " "	400	"
240 Σχολεῖα " 2500 " "	600	"
80 Γυμνάσια " 5000 " "	400	"
80 Λουτρά " 5000 " "	400	"
40 Νοσοκομεῖα " 10000 " "	400	"
70 Σωφρονιστήρια 5000 " "	400	"
40 Ἀσυλα τῶν τυφλ. " "	200	"
400 Σωστικάι λέμβοι καὶ σταθμοὶ	200	"
Εἰς ἱεραποστόλους	400	"
80 Δημόσια πλατεῖαι ἀπὸ 5000 "	400	"
1300 Καλύβαι διὰ τοὺς ζῶντας νῦν ἐντὸς ὑπογείων	200	"
20 Μουσεῖα τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν	200	"
1009 Κρήνας	200	"

40 Δημόσια βιβλιοθήκαι ἀπὸ 5000	200	"
Σύνταξις εἰς 400 γέροντας ἀπὸ 20 λ.	200	"
Εἰς ἅπαντα τὰ εὐεργετικά σωματεῖα	200	"
Εἰς τὰς Βιβλικὰς ἐταιρίας	200	"
Εἰς τοὺς ἐκ Πείνης πάσχοντας ἐν Κίνα	200	"
100 χι. Ἄβρ κρέατος, 5 χιλ. λίβρ. ἄρτου, 5 χι. λιβρ. τεύου καὶ 4 χιλ. ζαχαρώδους εἰς τοὺς πτωχοὺς	200	"

6,000,000
Σ. Σ.

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ.

Δύσμιρος ὦρα! Δισταγμῶν με κυριεύει πλήθος· ἐντὸς θυέλλας ἐννοῶ πληττούσας τὴν καρδίαν. Ναυδάτης θέλω δυνηθῆ με ἀνδρικὸν τὸ στῆθος νὰ ἀντιστῶ πρὸς τὴν ἐντὸς καὶ περίεξ τρικυμίαν;

Ἐμπρὸς ἀπλοῦται ἀγανὲς τὸ πέλαγος τοῦ βίου, εἰς ἅκραν ἄρα εὐτυχίῃ τὴν ἄγκυραν θὰ βίβω; Φρίττω ἐμπρὸς ἰστάμενος ἀλύτου μυστηρίου, φοβοῦμαι μήπως εἰς ἀρχῆς ὁ τάλας ὑποκύψω.

Καὶ εἶμαι μόνος! φεῦ, σκληρὸν κανεῖς νὰ πλῆμ μόνος, δίχως κανένα ὀδηγὸν ἐν μέσῳ τῆς σκοτίας, ἄνευ συντρόφου οὐδενὸς ἐν μέσῳ τοῦ ἀγῶνος καὶ δίχως «καλῶς ὄρισας» σ' τὸ τέλος τῆς πορείας.

Πλὴν ὄχι! φάρων τηλαυγίῃ ἔχω ἐμπρὸς μου πάντα καὶ τοῦ πατρός μου τὸν σκιάν, τοῦ μάρτυρος ἐκεῖνου. Αὐτὴ θὰ με καθοδηγῆ σ' τοῦ βίου τὰ συμβάντα, αὐτὴ θὰ με παρηγορῆ ἐν μέσῳ τόσο θρήνου.

Ἐ εἶθε, πάτερ, τὴν γνωστὴν ἀκολουθίαν σου τρίβον νὰ φθάσω ὅπου ἔφθασες με ἤρεμον καρδίαν, ἄνευ φωνῶν κομπαστικῶν καὶ περιττῶν θορύβων, γέρας λαμβάνων πατρικὴν καὶ φιλην εὐλογίαν,

Καὶ ὅτε τέλος ἡ ψυχῆ, ἐκ τοῦ πηλοῦ φυγοῦσα, ἐλθῆ καὶ στῆ σιωπηλῆ, ἐκεῖ ἐνώπιόν σου, ἡ μακαρία σου ψυχῆ μόλις αὐτὴν ἰδοῦσα ν' ἀναγνωρίσῃ εὐτυχῆς ἐπάξιον υἱόν σου! Σ.Ι.Π.